

Broj: Ž-BL-05-21/25

Dana: 11.07.2025.

P-574/25

22.7.2025

P- 206 /25

OPĆINA CENTAR SARAJEVO

Mis Irbina 1

71000 Sarajevo

n/r načelnika

TRANSPARENCY INTERNATIONAL

Krfska 64a

78 000 Banja Luka

PREPORUKA

u predmetu po žalbi Transparency International

UVOD

Ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ombudsmen Bosne i Hercegovine), dana 15.01.2025. godine, obratio se Transparency International (u daljem tekstu: podnosilac žalbe).

Podnosilac žalbe kao odgovornu stranu označio je načelnika općine Centar Sarajevo (u daljem tekstu: Načelnik).

Žalba je registrovana pod gore navedenim brojem i razmatrana je u okviru Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine i Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

ČINJENIČNO STANJE

Podnosilac žalbe navodi da je Načelnik donio Pravilnik o evidenciji nekretnina općine Centar Sarajevo broj: 16-19-2305/24, od dana 22.04.2024. godine (u daljem tekstu: Pravilnik).

Članom 5. Pravilnika propisano da:

"(1) Evidencija nije javni registar.

(2) Podaci iz Evidencije smatraju se poslovnom tajnom i mogu se dostaviti javnim organima, odnosno fizičkim i pravnim licima (u daljem tekstu: "Treća lica"), samo u zakonom propisanim slučajevima ili po nalogu suda."

Podnosilac žalbe smatra da je član 5. Pravilnika u suprotnosti sa članom 4. Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine i traži intervenciju Ombudsmena Bosne i Hercegovine.

RELEVANTNO ZAKONODAVSTVO

*Ustav Bosne i Hercegovine*¹

član II stav 1.

"Bosna i Hercegovina i oba entiteta će osigurati najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda."

*Zakon o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine*²

član 1.

"1.Ombudsmen za ljudska prava BiH je nezavisna institucija uspostavljena u cilju promovisanja dobre uprave i vladavine prava, zaštite prava i sloboda fizičkih i pravnih lica, kako je zajamčeno posebno Ustavom BiH i međunarodnim sporazumima koji se nalaze u dodatku tog Ustava koja će s tim u vezi nadgledati aktivnosti institucija BiH , njenih entiteta i distrikta Brčko, u skladu sa odredbama ovog Zakona."

član 2.

"1.Institucija će razmatrati predmete koji se odnose na slabo funkcionisanje ili povrede ljudskih prava i sloboda počinjene od strane bilo kojeg organa vlasti u BiH.
2.Institucija će djelovati po prijemu žalbe ili ex officio.."

član 25.

"Organi vlasti dužni su da Instituciji pruže odgovarajuću pomoć u istrazi i vršenju kontrole. U vrijeme istrage ombudsmen ima pristup bilo kojem organu vlasti u cilju provjere traženih informacija, obavljanja ličnih razgovora i razmatranja potrebnih spisa i dokumenata. Ombudsmenu ne smije biti odbijen pristup spisima ili administrativnim dokumentima ili drugim dokumentima koji se tiču aktivnosti ili djelatnosti koja je pod istragom, bez prejudiciranja odredbi člana 28. ovog zakona."

član 32.

"Ombudsmen može dati preporuke organima vlasti..."

*Zakon o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine*³

član 4.

"Svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa informacijama koje su pod kontrolom javnog organa, a svaki javni organ ima odgovarajuću obavezu da te informacije saopći. Pravo pristupa informacijama može biti ograničeno samo na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom."

¹ Aneks IV Opšteg okvirnog sporazuma za mir u BiH

² "Službeni glasnik BiH" 32/00, 19/02, 35/04, 32/06, 61/23

³ "Službene novine FBiH", br. 32/01 i 48/11

član 5.

"Tražena informacija biće utvrđena izuzetom od saopštavanja na osnovu ocjene svakog pojedinačnog slučaja, samo ako nadležni javni organ:

- 1) utvrdi izuzetak u smislu čl. 6., 7. i 8. ovog zakona za cijelu ili dio informacije i*
- 2) utvrdi, nakon obavljenog ispitivanja javnog interesa u smislu člana 9. ovog zakona, da saopštavanje informacije nije u javnom interesu."*

član 9.

"(1) Nadležni javni organ saopštava traženu informaciju bez obzira na izuzetak utvrđen u skladu sa čl. 6., 7. ili 8. ovog zakona, ako je to opravdano javnim interesom. Pri tome uzima u obzir svaku korist i štetu koje mogu proisteći iz priopćavanja informacije.

(2) Prilikom donošenja odluke je li priopćavanje informacije opravdano javnim interesom, nadležni javni organ razmatra okolnosti naročito uključujući: svako nepoštovanje zakonske obaveze, postojanje bilo kakvog prestupa, nepravde, zloupotrebe vlasti ili nemara u obavljanju službene dužnosti, neovlaštenog korištenja javnih fondova, opasnosti po zdravlje ili sigurnost pojedinca, javnosti ili okoline.

(3) Ako se utvrdi da je saopštavanje tražene informacije, podnosioca zahtjeva koju je nadležni organ utvrdio kao izuzetak u smislu čl. 7. i 8. ovoga zakona u javnom interesu, nadležni javni organ rješenjem obaviještava treću stranu da će informaciju saopštiti po isteku roka od 15 dana od dana prijema tog rješenja. Navedeno rješenje sadrži pouku o pravu na žalbu, navođenje i adresu organa kojemu se žalba podnosi, rok i troškove za podnošenje žalbe kao i uputstvo o pravu obraćanja Instituciji ombudsmena Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: ombudsmen), s označavanjem neophodnih podataka za kontaktiranje ombudsmena."

NALAZ I MIŠLJENJE

Kako je gore navedeno, načelnik je donio Pravilnik kojim se uređuje uspostavljanje i upravljanje evidencijom nekretnina općine Centar Sarajevo, podaci koji se upisuju i način upisivanja podataka u evidenciju nekretnina općine Centar Sarajevo, nadležne službe za upravu općine Centar Sarajevo, te druga pitanja od značaja za evidenciju nekretnina općine Centar Sarajevo.

Dalje, propisano je da se evidencija sastoji od popisa nekretnina općine: a) nekretnina čiji je vlasnik, suvlasnik, ili zajednički vlasnik općina, b) nekretnina na kojima je na teret ili u korist općine zasnovano ograničeno stvarno pravo (zalog, zemljišni dug, stvarna ili lična služnost, realni teret, pravo građenja, kratkoročni ili dugoročni zakup ili najam, ako nisu obuhvaćeni tačkom a) c) nekretnine koje općini stvaraju prihod ili rashod, ako nisu obuhvaćene tačkama a) i b).

Članom 5. Pravilnika propisano da:

"(1) Evidencija nije javni registar.

(2) Podaci iz Evidencije smatraju se poslovnom tajnom i mogu se dostaviti javnim organima, odnosno fizičkim i pravnim licima (u daljem tekstu: "Treća lica"), samo u zakonom propisanim slučajevima ili po nalogu suda."

Podnosilac žalbe navodi da je pomenuti član 5. Pravilnika u suprotnosti sa članom 4. Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji propisuje da svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa informacijama koje su pod kontrolom javnog organa, a svaki javni organ ima odgovarajuću obavezu da te informacije saopšti. Pravo pristupa informacijama može biti ograničeno samo na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Dalje, članom 5. Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, propisano je da će tražena informacija biti utvrđena izuzetom od saopštavanja na osnovu ocjene svakog pojedinačnog slučaja, što znači da javni organ ne može proizvoljno da utvrđuje šta se to smatra poslovnom tajnom, te koje informacije trebaju biti izuzete od saopštavanja. S tim u vezi, član 9. Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, propisuje da nadležni javni organ saopštava traženu informaciju ako je to opravdano javnim interesom.

Budući da smatra da odredbe Pravilnika nisu usklađene sa Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, podnosilac žalbe traži intervenciju Ombudsmena Bosne i Hercegovine.

S obzirom na navode, od Načelnika je zatraženo izjašnjenje.

U dostavljenom izjašnjenju Načelnika broj: 16-45-82/25, od dana 17.02.2025. godine, između ostalog, navodi se da je da se evidencija ne smatra javnim registrom, te da se podaci iz evidencije smatraju poslovnom tajnom iz razloga što bi se nezakonitim pribavljanjem, korišćenjem ili otkrivanjem određene informacije mogla nanijeti šteta, odnosno narušiti poslovni ili finansijski interes opštine. Dalje se navodi da će Opštinsko vijeće usvojiti plan upravljanja imovinom u vlasništvu opštine, a na prijedlog načelnika, na osnovu rezultata praćenja, vrednovanja i izvještavanja od nadležnih službi. Napominje i da je Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine svakom fizičkom i pravnom licu dato pravo na pristup informacijama putem podnošenja zahtjeva, a o kome će se rješavati primjenom važećih materijalnih propisa.

Kopija izjašnjenja Načelnika proslijeđena je podnosiocu žalbe na uvid i komentar.

U dostavljenom komentaru od dana 20.03.2025. godine, podnosilac žalbe navodi da Načelnik svojom tvrdnjom da se podaci iz evidencije smatraju poslovnom tajnom iz razloga što bi se nezakonitim pribavljanjem, korišćenjem ili otkrivanjem određene informacije mogla nanijeti šteta, odnosno narušiti poslovni ili finansijski interes opštine, predstavlja grubo kršenje člana 5. Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Sumirajući žalbene navode, sadržinu dostavljenog izjašnjenja odgovorne strane, kao i komentara podnosioca žalbe, ombudsmeni su mišljenja da u konkretnom slučaju postoji neusaglašenost Pravilnika sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine u dijelu koji se odnosi na ograničavanja pristupa informacijama.

Naime, namjera donosioca Pravilnika da evidenciju nekretnina definiše kao nešto što nije javni registar iz razloga što bi se nezakonitim pribavljanjem, korišćenjem ili otkrivanjem određene informacije mogla nanijeti šteta, odnosno narušiti poslovni ili finansijski interes opštine, očigledno predstavlja sumnju donosioca u dobre namjere podnosioca zahtjeva. Ograničavanje pristupa informacijama od strane donosioca na ovaj način, nikako ne može predstavljati dobro rješenje uvažavajući činjenicu da je članom 4. Zakona o slobodi pristupa informacijama svakome dato pravo na podnošenje zahtjeva za pristup informacijama, te da je članom 5. istog zakona propisano da će tražena informacija biti izuzeta od saopštavanja na osnovu ocjene svakog pojedinačnog slučaja, samo ako nadležni javni organ postojanje nekog od zakonom propisanih osnova za njeno izuzimanje, uvažavajući obavezu ispitivanja javnog interesa.

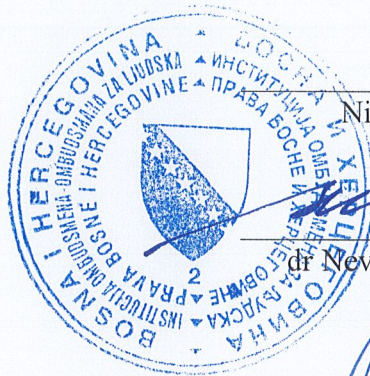
S tim u vezi potrebno je izvršiti usklađivanje Pravilnika sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine.

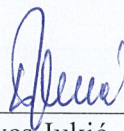
Na osnovu navedenog ombudsmeni za ljudska prava Bosne i Hercegovine, u skladu sa ovlašćenjima iz člana 32. Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine, daju sljedeću:

PREPORUKU
načelniku općine Centar Sarajevo

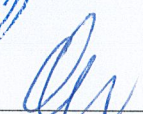
1. *Da po dobijanju ove preporuke iz okvira svojih nadležnosti i ovlašćenja preduzme odgovarajuće mjere i aktivnosti u cilju donošenja izmjena Pravilnika o evidenciji nekretnina općine Centar Sarajevo, kako bi isti bio usklađen sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine*
2. *Da u roku od 30 dana računajući od dana prijema preporuke obavijesti Ombudsmen Bosne i Hercegovine o preduzetim aktivnostima na njenoj realizaciji*

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine:

Nives Jukić

dr. Nevenko Vranješ

dr. Jasminka Džumhur

Broj: Ž-BL-05-21/25

Dana: 10.09.2025.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL

Krfska 64a

78 000 Banja Luka

OBAVJEŠTENJE

Ombudsmeni za ljudska prava Bosne i Hercegovine odlučili su da zatvore predmet koji se vodi po žalbi Transparency International-a (u daljem tekstu: podnosilac žalbe).

Odluku o zatvaranju predmeta ombudsmeni zasnivaju na sljedećim razlozima:

Podnosilac žalbe obratio se Ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ombudsmen Bosne i Hercegovine), dana 15.01.2025. godine, označivši kao odgovornu stranu načelnika općine Centar Sarajevo (u daljem tekstu: Načelnik), a u vezi Pravilnika o evidenciji nekretnina općine Centar Sarajevo broj: 16-19-2305/24, od dana 22.04.2024. godine (u daljem tekstu: Pravilnik).

Podnosilac žalbe smatra da pomenuti Pravilnik nije u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Federacije Bosne i Hercegovine" br. 32/01 i 48/11).

Nakon provedenog postupka istraživanja, ombudsmeni za ljudska prava Bosne i Hercegovine, dana 11.07.2025. godine, izdali su preporuku broj: P-206/25, kojom se Načelniku nalaže:

- Da po dobijanju ove preporuke iz okvira svojih nadležnosti i ovlašćenja preduzme odgovarajuće mjere i aktivnosti u cilju donošenja izmjena Pravilnika o evidenciji nekretnina općine Centar Sarajevo, kako bi isti bio usklađen sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine*
- Da u roku od 30 dana računajući od dana prijema preporuke obavijesti Ombudsmen Bosne i Hercegovine o preduzetim aktivnostima na njenoj realizaciji*

Aktom općine Centar Sarajevo broj: 16-45-82/25, od dana 04.09.2025. godine, dpstavljeno je obavještenje o preduzetim aktivnostima na realizaciji zdete preporuke.

U pomenutom aktu navodi se da je postupajući po izdatoj preporuci, Načelnik donio izmjene Pravilnika, svojim aktom broj: 16-19-2305/24, od dana 03.09.2025. godine.

Polazeći od navedenog, predmet po žalbi se zatvara u skladu sa članom 35. stav 1. tačka 3. Pravila postupka Institucije ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 104/11), a izdata preporuka smatra se ispoštovanom.

Protiv ove odluke nije dozvoljena žalba u skladu sa članom 22. Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 32/00, 19/02, 35/04, 32/06, 61/23).

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine:

Nives Jukić
dr Levenko Vranješ
dr Jasminka Džumhur